

Výherci soutěže v ZEVO Vrátó dnes navštíví Vídeň

Součástí Dne pro zelené město byla i soutěž o 24 zájezdů pro dvě osoby do předvánoční Vídně. Program výherce zavede i do ZEVO Spittelau, stojícího v centru rakouské metropole nedaleko vídeňské radnice nebo Hofburgu, historického sídla králů, císařů a prezidentů.

ZEVO Spittelau je vlastně teplárna, která k výrobě elektřiny a tepla využívá komunální odpad. A přestože v době příprav stavba vyvolávala emoce, bezpečný a efektivní provoz z ní udělal nekonfliktní průmyslový objekt, hojně navštěvovaný obyvateli města a turisty.

Důvody jsou v zásadě dva - technologická kvalita a architektonická tvář díla, která z něho udělala jeden z uměleckých magnetů velkoměsta.

Městská rada o jeho výstavbě začala uvažovat, když na přelomu 70. a 80. let řešila, jak vybudovat moderní a efektivní centrální zásobování teplem a horkou vodou a zároveň se vypořádat s prudce rostoucím objemem domovního odpadu. Projekt tehdy určený pro 200 tisíc domácností a 4000 velkoodběratelů počítal s tím, že do roku 2000 se vybuduje 800 km horkovodní sítě s kapacitou 2500 MW. Napájet je bude devět zdrojů, z nichž dva budou určené ke spalování městských odpadů. Jedním z klíčových argumentů bylo, že místo statisíců komínů jich bude ve městě fungovat jenom pár. A ty budou pod stálou kontrolou úřadů i veřejnosti. Tyto principy a technologické základy obstojí i dnes ve 21. století navíc v době, kdy se potýkáme s nedostatkem základních energetických surovin.

Všeobecnou podporu tohoto projektu definitivně získal návrh architekta Friedensreicha Hundertwassera, který z inženýrské stavby udělal Hrad fantazie, jak ji sám nazval. Vznikl tak umělecký unikát se zdálky viditelnou nazlátlou koulí na jejím téměř 130metrovém komínu. Barevné sloupy, fasády s uměleckými malbami, zejména z keramických mozaik. Každé okno jiné a obklopené keramickými mozaikami. Na verandách rostou keře, na střechách zeleň. I po mnoha letech je to úspěšný příklad symbiózy mezi technologií, ekologií a uměním.

Dnes ZEVO Spittelau ročně využije okolo 260 tisíc tun domovního odpadu, který sváží na 250 sběrných vozů. Denně to je na 1200 tun. To by ale stačilo jen pro

zhruba desetinu domácností, a tak přímo na tento blok navazuje od roku 2005 ještě tepelná elektrárna se dvěma plynem a topným olejem vytápěnými kotly s celkovým výkonem 400 MW. Spittelau tak dodává do městské sítě ročně 120 GWh elektřiny a 500 GWh tepla pro zhruba čtvrt milionu obyvatel. Zbytek vídeňských odpadů využívají další tři zařízení v centru města - Pfaffenau s roční kapacitou 250 000 tun, Flötzersteig 200 000 tun, Simmeringer Haide 100 000 tun odpadů. A částečně i nedaleké lokality Zwentendorf (500 000 t; nahrazuje část potřebného výkonu po ukončení projektu jaderné elektrárny Dürnrohr) a Zistersdorf (162 000 t).

Odpady se do Spittelau sváží a ukládají do podzemních bunkrů, ze kterých je drapáky postupně přikládají na kmitající rošty, kde hoří při teplotě 850 - 1100 °C. Automatizované spalování řídí počítač. Spaliny z kotelny procházejí přes třístupňový elektrostatický filtr s účinností až 99,5 procenta. Z jímek pod ním se popílek pneumaticky transportuje a spolu se škvárou se používá ve stavebnictví. Kouřové plyny procházejí dvoustupňovou pračkou, kde se sprchují teplou vodou, a v následujícím skruberu sodným roztokem. Ten zachytí SO₂. Více informací k technologii na straně 8 v Teplárenském zpravodaji číslo 41: <https://www.teplarna-cb.cz/projekt/teplarensky-zpravodaj-cislo-41/>

Vídeňské ZEVO přitom průběžně prochází modernizací a nic tak neztrácí na své výjimečnosti.